Štúdia o mieste a úlohe autorov a skladateľov na európskom trhu streamovania hudby

Zhotoviteľ: LE GRAND NETWORK

Objednávateľ: GESAC AUTHORSOCIETIES.EU

September 2022

Kľúčové body

1. Súčasný trh s hudobnými streamovacími službami

Streamovanie hudby je najbežnejší spôsob počúvania hudby

V súčasnosti je streamovanie hudby najobľúbenejším spôsobom počúvania hudby a skvelou príležitosťou pre skladateľov a autorov piesní.

Od ich spustenia v roku 2006 hudobné streamovacie služby neustále rozširujú svoju ponuku. Niektoré sú dostupné ako samostatné služby, iné sú súčasťou platforiem ponúkajúcich mnoho ďalších služieb. Existuje prebytok nových funkcionalít navrhnutých s cieľom prilákať nových zákazníkov. Navyše, všetky služby ponúkajú obrovské hudobné zbierky, ktoré sú dostupné na všemožných zariadeniach kedykoľvek a kdekoľvek.

Efektívny a jednoduchý prístup k týmto obrovským zbierkam umožnili autorské spoločnosti. Sú prirodzenými partnermi streamovacích služieb a v ich expanzii zohrali dôležitú úlohu, pretože im umožnili začať a rozvinúť podnikanie.

... no tvorcom stále generuje neprijateľne nízke zisky

Napriek zvyšovaniu kvality, rozširovaniu ponuky a neustále rastúcej používateľskej základni streamovacích služieb, zostávajú odmeny autorom neprijateľne nízke a hodnoty, ktoré autori a skladatelia na tento trh prinášajú nie sú dostatočne ocenené.

Táto skutočnosť vyvoláva medzi skladateľmi a hudobnými vydavateľstvami po celom svete vážne obavy a ohrozuje udržateľnosť a kultúrnu rozmanitosť trhu.

Každý článok hodnotového reťazca zohráva úlohu v premene streamovania hudby na odolné odvetvie ekonomiky.

Riešenie niektorých prekážok v tejto oblasti bude pravdepodobne vyžadovať zavedenie cielených opatrenia na európskej úrovni

Prečo je potrebná štúdia GESAC?

Diskusia o spravodlivosti neustále rastúceho trhu s hudobnými streamovacími službami púta vo svete stále väčšiu pozornosť. Hlavnými bodmi sú rozdelenie ziskov medzi nahrávacími spoločnosťami a interpretmi a distribučné modely ziskov pomocou schém sústredených na používateľov, alebo iných schém.

GESAC si túto štúdiu objedal za účelom širšieho preskúmania trhu, vrátane úvah o možnom navýšení podielu na zisku pre všetky zúčastnené strany, a pochopenia potrieb a očakávaní autorov, skladateľov, hudobných vydavateľstiev a ich združení, ktorí stoja za piesňami, ktoré streamovací priemysel poháňajú.

GESAC AUTHORSOCIETIES.EU

Streamovanie hudby v číslach

Najbežnejší spôsob počúvania hudby:

68%

všetkej počúvanej hudby [1]

78%

zákazníkov podľa vlastných slov využíva hudobné streamovacie služby [2]

524 mil.

predplatiteľov hudobných streamovacích služieb vo svete [3]

Rastúca ponuka:

Exponenciálny rast ponuky – v súčasnosti viac ako 70 miliónov nahrávok dostupných cez hudobné streamovacie služby [4]

8 miliónov

Spotify ponúka diela asi 8 miliónov umelcov [5]. Rastie tiež počet autorov hitov, ktoré poháňajú finančný úspech streamo-vacích služieb [6]

Rastúca kvalita ponuky, vyššie rozlíšenie, jednoduchšie ovládanie, lepšia konektivita, interoperabilita a nové funkcie.

Avšak klesajúca hodnota obsahu:

9,99

Počiatočný poplatok 9,99 (EUR, USD, GBP) nastavený v roku 2006 zatiaľ nebol zvýšený.

Priemerný výnos na zákazníka (ARPU) už 15 rokov neustále klesá.

Streamovacie služby ponúkajú rozsiahle bezplatné verzie (s reklamami), ktoré uprednostňuje väčšina zákazníkov. Tieto bezplatné verzie generujú výrazne nižšie zisky ako platené predplatné (napr. približne 10-krát menej).

[1] Správa IFPI – Engaging With Music 2021
[2] Správa IFPI – Engaging With Music 2021
[3] údaje služby MiDIA za 2. kvartál 2021
[4] článok *Malbeconomics*, autor Will Page
[5] Podľa údajov Spotify za rok 2022
[6] časopis Music Week

Štrukturálne problémy týkajúce sa spravodlivosti a rozmanitosti:

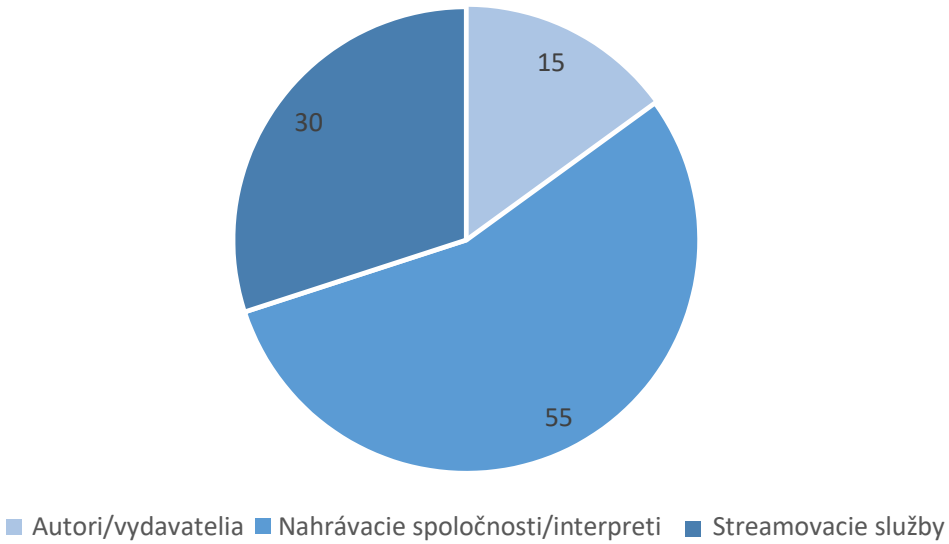
93 % umelcov na Spotify má menej ako 1 000 poslucháčov za mesiac [7]

Systémové problémy:
- ghostwriting / falošní umelci
- podvodné streamovanie
- úplatkové schémy payola a iné nátlakové praktiky

Nedostatočná transparentnosť algoritmov používaných streamovacími službami ovplyvňuje zviditeľnenie a kultúrnu rozmanitosť.

Aktuálne rozdelenie ziskov:

Aktuálne rozdelenie hovorí, že 30 – 34 % z poplatkov predplatiteľov si ponechávajú poskytovatelia streamovacích služieb, 55 % ide nahrávacím spoločnostiam a interpretom a 15 % zostáva pre autorov piesní a hudobné vydavateľstvá [8]

[7] Podľa údajov Spotify za rok 2022
[8] Správa komisie DSMS – Britský parlament 2021

2. Hlavné závery štúdie

Existuje niekoľko dôvodov, prečo trh s hudobnými streamovacími službami v súčasnosti neodkáže z pohľadu tvorcov zmysluplne rásť. Tieto dôvody možno zhrnúť do troch hlavných oblastí, ktoré je potrebné riešiť a vytvoriť tak systém ústretovejší k tvorcom.

Nepomer medzi cieľmi prevádzkovateľov streamovacích služieb a ambíciami autorov a skladateľov

Hlavným cieľom väčšiny poskytovateľov streamovacích služieb je rozširovanie používateľskej základne a v niektorých prípadoch predaj ďalších služieb alebo zariadení, ktoré súvisia s ich hudobnou ponukou (napr. audio zariadenia od Apple, účet Amazon Prime, domáce asistenčné zariadenia). Väčšinou toho dosahujú cez obchodné rozhodnutia, ktoré spôsobujú, že trh so streamovacími službami nie je schopný oceniť tvorbu a napriek rastúcej používateľskej základni nedokáže generovať dostatočný zisk pre autorov a skladateľov.

V prvom rade, streamovacie služby ponúkajú rozsiahle atraktívne **bezplatné predplatné s reklamami, ktoré väčšina používateľov uprednostňuje, hoci nimi generované zisky sú približne 10-krát nižšie ako zisky z platených predplatných. Služby tak nedostatočne motivujú zákazníkov k prechodu na platené predplatné a nízkoziskové bezplatné ponuky sú využívané najviac.**

Pokiaľ ide o platené služby, počiatočné predplatné pre jednotlivca vo výške 9,99 (EUR, USD, GBP) nastavené v roku 2006 sa od začiatku nezvýšilo napriek tomu, že kvalita ponuky, množstvo dostupných piesní a používateľské rozhranie hudobných streamovacích služieb sa exponenciálne zlepšuje. K tomu sa pridáva pokles priemerného výnosu na zákazníka (z angl. *average revenue per user, ARPU*) v dôsledku viacerých typov zľavových akcií alebo rodinných predplatných a inflácia. **Hodnota predplatného na používateľa tak počas posledných 15 rokov výrazne klesla.**

Výsledkom je celkový pokles hodnoty hudby, čo znemožňuje nárast ziskov, jednu z hlavných požiadaviek autorov piesní a skladateľov.

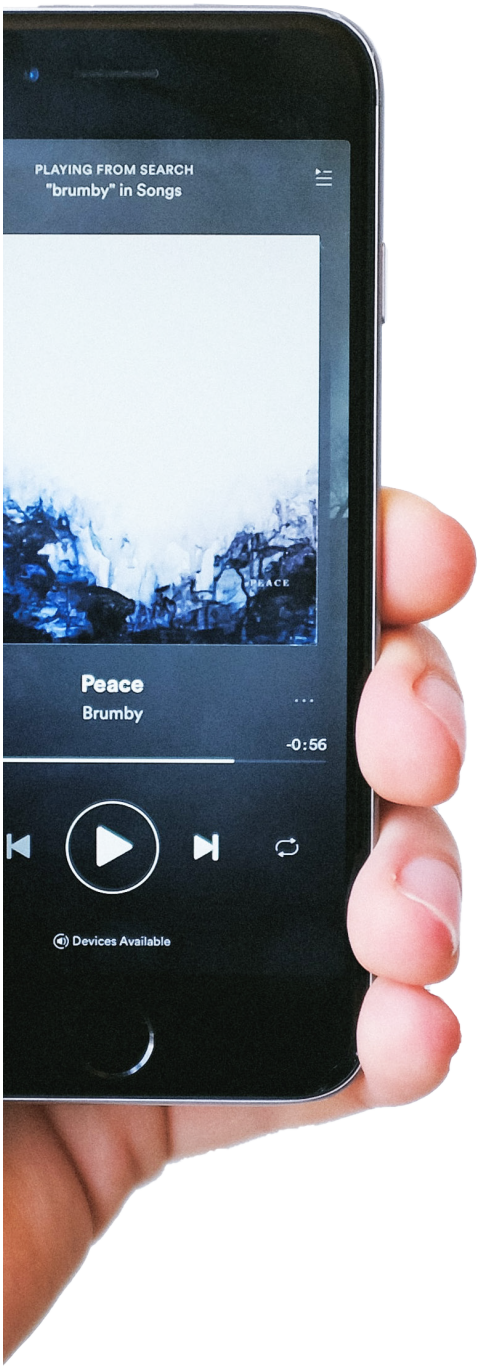

Štrukturálne problémy týkajúce sa spravodlivosti a rozmanitosti na trhu so streamovacími službami

Súčasný na hitoch založený trh s hudobnými streamovacími službami viedol k vzniku pyramídovej schémy, kde malá skupina piesní zachytáva veľkú časť poslucháčstva. Napríklad v **marci 2021 tvorilo 57 000 umelcov 90 % mesačných streamov na Spotify. Podľa údajov z roku 2022 má 93 % umelcov na Spotify menej ako 1 000 poslucháčov za mesiac. Použitie algoritmov a prekážka vo forme najobľúbenejších playlistov situáciu len zhoršuje.**

Okrem toho, pretrvávajúce nedostatky hudobných streamovacích platforiem, ako podvodné streamovanie (z angl. *streaming fraud*), ghostwriting (z angl. *ghost writers*), falošných umelcov, úplatkové schémy payola (z angl. *payola schemes*), voľný obsah (z angl. *royalty free content*) a ďalšie nátlakové praktiky ešte zhoršujú dopad na mnoho profesionálnych tvorcov. Obrovskú dostupnosť obsahu zatieňuje skutočnosť, že tieto služby nie sú povinné zviditeľňovať a ponúkať rôznorodejší repertoár, najmä čo sa týka európskych diel.

Štúdia odporúča zvýšiť transparentnosť v používaní algoritmov a propagáciu a sledovanie kultúrnej rozmanitosti v rôznych formách – najmä hudobných žánrov, jazykov a pôvodu interpretov a autorov piesní – zavedením pravidiel na európskej úrovni.

Systémová nerovnováha v rozdeľovaní zisku

Rast hudobných streamovacích služieb pozdvihol hudobný priemysel, ale viac ako autorom a skladateľom piesní pomohol nahrávacím spoločnostiam. Podľa nedávnej správy vydanej britskou parlamentnou komisiou je rozdelenie zisku v dôsledku niekoľkých štrukturálnych a ekonomických dôvodov v súčasnosti vychýlené v prospech majiteľov nahrávacích práv. Štúdia sa zasadzuje o lepšie rozdelenie hodnôt generovaných streamovacím priemyslom medzi zainteresované strany a uvažuje, že **po vyriešení potreby rastu celkových ziskov a systémovej nerovnováhy a chýb prevádzky online platforiem, by autori a skladatelia mali viac benefitovať z následného úspechu** tohto rastúceho trhu.

3. Ako ďalej: Smerom k udržateľnejšiemu a na autorov sústredenému systému

Po dôkladnej analýze rôznych prekážok na trhu sa štúdia zameriava na tri polohy, ktoré sumarizujú ambície autorov a skladateľov. Každá z týchto polôh vyžaduje samostatnú skupinu postupov a krokov, ktoré povedú k vytvoreniu udržateľnejšieho a funkčného hudobného ekosystému:

Vyššia miera uznania

V prvom rade môžu streamovacie služby vyvinúť funkcie priateľskejšie k samotným autorov a lepšie zviditeľňovať autorov piesní a skladateľov pomocou na to určených nástrojov.

Európske inštitúcie by zároveň mali podporiť hudobný priemysel cez **propagáciu a vyžadovanie ukazovateľov rozmanitosti, nástroje na sledovanie významnosti, zviditeľňovania a skutočného využitia okrajových repertoárov a európskych autorov v digitálnych službách**. To by v prvom rade vyžadovalo vyššiu transparentnosť algoritmov používaných streamovacími službami.

Lepšie odmeňovanie

Trh s hudobnými streamovacími službami je dostatočne zrelý na to, aby sa mohol pohnúť cestou **zvyšovania zisku za účelom dosiahnutia zmysluplného rastu z pohľadu tvorcov a držiteľov práv**. Vyšší zisk možno dosiahnuť cez realistickejšie modely naceňovania a zhodnocujúcich funkcií. Poskytovatelia streamovacích služieb by mohli nastaviť rôzne cenové modely s rôznymi novými funkciami a motivovať svoje široké používateľské základne k prechodu na platené predplatné.

Tvorcovia musia mať možnosť sa chrániť pred nátlakovými praktikami a schémami payola.

Súbor odporúčaných postupov by pomohol zaistiť, aby tvorcovia nemohli byť tlačení do súhlasu s nižšou alebo nulovou odmenou, a aby európske pravidlá a smernice nebolo možné obísť. Okrem toho možno iniciovať hlbšie štúdie na európskej úrovni, ktoré by presnejšie zhodnotili vplyv rôznych distribučných modelov na odmeňovanie tvorcov.

Keď zisk zo streamovania vzrastie, mal by sa podiel na zisku vyčlenený pre autorov, skladateľov a hudobné vydavateľstvá upraviť iným a spravodlivejším spôsobom.

Lepšie odmeňovanie tvorcov by malo zostať prioritou akýchkoľvek opatrení, ktoré smerujú k vyrovnaniu pretrvávajúcej nespravodlivosti digitálneho trhu.

Lepšia identifikácia a nahlasovanie použitia

Kampane zamerané na zvyšovanie povedomia autorov piesní by umožnili lepšie pochopenie **hodnoty náležitých údajov o diele a** zlepšenie miery využitia dátových štandardov, napr. medzinárodného štandardného kódu pre hudobné diela (z angl. *International Standard Musical Work Code*, *ISWC*) v systéme streamovacích služieb.

Presné a transparentnejšie nahlasovanie streamovacími službami a OCSSP je nevyvrátiteľná požiadavka európskeho práva, ktorú musia členské krajiny implementovať a Európska komisia sledovať. **Európska únia tiež môže zohrávať úlohu** v zlepšovaní a rozširovaní používania technológii na správu dát prostredníctvom podpory projektov od OKS.

Ak chceme dosiahnuť systém streamovania hudby priateľskejší k tvorcom

Musíme sa zamerať na:

1) **Nepomer medzi cieľmi poskytovateľov služieb a očakávaniami autorov**
2) **Štrukturálne problémy týkajúce sa spravodlivosti na trhu so streamovacími službami**
3) **Systémovú nerovnováhu v rozdeľovaní zisku**

prostredníctvom:

Uznania

- Nástroje slúžiace na zviditeľnenie autorov
- Cielené a klikateľné vyhľadávanie podľa autorov a ich diel
- Rovný prístup na trh
- Transparentnosť fungovania algoritmov
- Sledovanie a zaistenie kultúrnej rozmanitosti
- Propagácia európskych diel

Odmeňovania

- Nárast ziskov cez rôznorodé modely cenotvorby
- Zabezpečiť spravodlivejší podiel autorov na zisku
- Riešiť hodnotový rozdiel – prenos hodnoty
- Nastavenie odporúčaných postupov na ochranu pred:
  - schémy payola
  - nátlakové praktiky a bezodplatný obsah
  - ghostwriting / falošní umelci
  - podvodné streamovanie

Identifikácie

- Zapracovať dáta od momentu vzniku diela
- Zvýšiť povedomie o dôležitosti dát medzi tvorcami a držiteľmi práv
- Párovať kódy ISWC a ISRC (z angl. *International Standard Recording Code*, medzinárodný štandardný záznamový kód)
- Povinnosť správneho nahlasovania, najmä pre platformy UGC
- Zaistiť uznanie, prisúdenie autorstva a osobnostných práv tvorcov

GESAC
zoskupuje 32 autorských spoločností z Európskej únie, Islandu, Nórska a Švajčiarska. Vďaka tomu bránime a propagujeme práva viac ako 1 milióna tvorcov a držiteľov práv v oblasti hudby, audiovizuálnych diel, vizuálneho umenia, literárnych a dramatických diel. SOZA je členom GESAC od roku 2005.

www.authorsocieties.eu
@authorsocieties
secretariatgeneral@gesac.org

Rue Montoyer 23
1000 Brusel
Belgicko
+32 2 511 44 54